

Lễ hội Nghinh Ông (Lãng Ông Nam Hải)

Lễ hội Nghinh ông là lễ hội truyền thống dân gian của bà con ngư dân thị trấn Gành Hào, tại Miếu bà Thiên hậu Lãng ông Nam Hải, tọa lạc tại ấp 2, thị trấn Gành Hào, huyện Đông Hải.

Lãng ông được xây cất phía tây miếu Bà Thiên Hậu, chiều dài 11 mét, chiều ngang 09 mét, có kiểu kiến trúc hình chữ Quốc (chữ Hán) mặt hướng ra biển, trên nóc lãng có hình hài con Cá Ông giao nhau, khởi công vào ngày 24/11/2003, tổ chức đưa cột Cá Ông an vị vào ngày 30/12/2003 và thờ phụng cho đến nay.

Quý khách có dịp về thị trấn Gành Hào (tham quan Miếu bà Thiên hậu Lãng ông Nam Hải), chúng ta sẽ được các bộ lão kể nhiều câu chuyện truyền thuyết và huyền thoại về một loài cá có tên là "Cá Ông".

Truyện kể rằng trên đường xuôi về Nam môn tẩu, Chúa Nguyễn Ánh bị quân Tây Sơn rượt đuổi rất gấp, bất ngờ có cơn bão lớn ập đến, thuyền của Chúa Nguyễn bị rượt gấp lại gặp bão nên thuyền rất tròng trành sắp đắm, bỗng đâu ở dưới nước xuất hiện Cá Ông đỡ thuyền Chúa Nguyễn đưa vào bờ. Sau khi lên ngôi năm 1802, Vua Gia Long nhớ ơn cứu giá, Gia Long liền phong cho Ông tước vị "Nam Hải Cửu Tộc, Ngọc Lân Thượng Đẳng Thần" và truyền dụ các làng chài mà thuyền rồng xưa từng cập bến, lập lãng dựng miếu để phụng thờ. Sau này vào tháng 7/1825, Vua Minh Mạng lại tiếp tục gia phong cho Cá Ông, trong bản sắc phong có đoạn "Nam Hải Cửu Tộc Ngọc Lân Chi Thần, nay nói tiếp làm sáng tỏ nghiệp lớn liên miên nghĩ tới sự tốt đẹp" của cha ông để thích nghi với ân điển gia phong, từ tế chi thần chuẩn cho các đội trường đà thức phiên hiệu (thủy quân) phía Nam thờ phụng Cá Ông như Cửu Thần Hải linh ứng giúp đỡ dân; nay chiếu tháng 7/1825 đời Minh Mạng sắc phong: Đại càn quốc gia Nam Hải đại tướng quân, vua Minh Mạng đặc tên Cá Ông là Nhân Ngư, vua Tự Đức gọi là Đức ngư, truyền thuyết này đã ảnh hưởng khá mạnh mẽ đến với ngư dân thị trấn Gành Hào, từ việc tín ngưỡng các đối tượng thờ tổ chức lễ rước, hay thực hiện các nghi thức cúng tế người dân Gành Hào còn truyền miệng về huyền thoại "Cá Ông cứu độ người" huyền thoại kể rằng thấy người đi biển luôn gặp muôn ngàn sóng gió, trắc trở tính mạng thật mong manh, xuất phát từ tâm lòng từ bi hỷ xả, Phật Tổ sai Quan Âm Bồ Tát, dân gian gọi bà là Phật Bà Quan Âm lấy chiếc áo cà sa của mình xé ra thành trăm mảnh, thả xuống biển thành một đàn Cá Ông, sau đó Quan Thế Âm Bồ Tát lấy xương voi hoá

phép thành xương Cá Ông, với bộ xương đặc biệt của mình, Cá Ông có phép thâm đường (rút ngắn khoảng cách) để kịp thời cứu người, cứu thuyền mắc nạn trên biển khơi, huyền thoại này đã làm ảnh hưởng sâu sắc trong tư tưởng của ngư dân Gành Hào, về lòng nhân ái đức hy sinh, vì thế mà trong khuôn viên trước Lăng, ngư dân Gành Hào đã xây dựng tượng đài Quan Âm Bồ Tát thật uy nghi lộng lẫy để cho khách thập phương gần xa đến viếng.

Theo phong tục của người dân Gành Hào, việc tổ chức Lễ hội Nghinh ông được tổ chức hằng năm trong 03 ngày (mùng 8, 9, 10 tháng 03 âm lịch), tại Miếu bà Thiên hậu Lăng ông Nam Hải, đây ngày hội lớn của ngư dân và nhân dân thị trấn Gành Hào với nhiều hoạt động phong phú và sôi nổi./